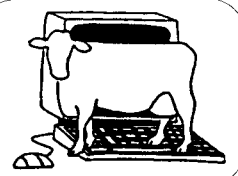

כלכלה וממשק

האמנם רפת גדולה?

עופר קרול – "החקלאית"

בהשקעות עתק שיעבור זמן רב עד שישלמו את עצמן.

הרפת הגדולה (אשר קיימת כמעט רק בצפון אמריקה) רפת שגדלה על חשבון שכנותיה שחוסלו והיא גדלה כי לבעליה היה כדאי והיתה יכולת להגדילה. במקרים רבים לבעל ההון יותר כדאי להגדיל את הרפת ו/או לרכוש יותר קרקעות במקום להשקיע בפיתוח. גם באירופה היו נסיונות להקים רפתות גדולות, נסיונות אשר כשלו ובעיקר על רקע ניהולי וממשיקי. בצפון אמריקה נוצר מצב בו יש ברפת שכבה דקה של מנהלים ואנשי מקצוע החיים בשכר וברמת חיים גבוהה, לצד עם רב של חולבים, מאביסים ומנקי זבל בשכר זעום ובתנאים קשים. איני בטוח שזאת ערובה להצלחה כלכלית לבעלי הרפת שזה הקיבוץ או שותפות הקיבוצים ויותר מזה, ויסלחו לי הקוראים, איני בטוח שזה החלום הציוני.

בתנאים ובכלים שפיתחנו של מרכזי מזון ושירותי תמך מקצועיים של גופים כמו "החקלאית", אגודות ההזרעה, הדרכה, מערכות חליבה ובקרה מתקדמות וכדומה, יכול היום רפתן יחיד במערכת משפחתית לנהל בקלות יחסית ענף של 1,000,000 ליטר ואף יותר, ללא צורך בשותפים, ובאותה מידה הקיבוץ של 10,000,000. המעבר ליחידות האלה לא מתאים לכולם וכאשר הוא יתבצע ואצל אלה שיתבצע, ייעשה בהדרגה ובאופן טבעי.

הקמה של רפת משותפת כרוכה בהשקעה גדולה ביותר בתשתית ובמבנים, תוך הזנחה של מבנים קיימים. יהיה נתק בין הבעלים לענף וייסגר הברז שמחזיק היום ישובים רבים בחיי

בימים אלה עומד ענף הרפת בפני לחצים גדולים לשינוי. ייעול הייצור, הורדת מחירים והשקעות גדולות לשיפור איכות הסביבה. ההגנה על הייצור המקומי בדרך של שמירה על "מעטפת" המכסה הלאומית, זאת פעולה ברוכה וחיונית שעל כולנו לפעול להצלחתה. לעומת זאת, איני בטוח שהאינטרס הלאומי מצדיק את ההתניות שאנחנו שומעים עליהן של מגבלות ברכישת מכסות ובאיחודן של רפתות קיבוציות (מגבלה של 3 רפתות). דומני, ששמירה על "מעטפת" המכסה הלאומית, תוך מתן חופש לניידות בתוך המעטפת יביא לפתרון יעיל ונכון יותר. היצרנים היעילים יגדלו ולאחרים שירצו בכך יש צורך וחובה לאומית לעזור בתכנית הפרישה. הרפת תעבור באופן טבעי ללא ועדות ומערכות ביורוקרטיות מסובכות את מהלך ההתייעלות.

מוצעת לנו מערכת של מענקים: 50% בנושא איכות הסביבה ו-30% לאיחוד רפתות. להערכתי, טוב היה ואפילו צודק היה, להפנות את הכסף של איחוד הרפתות לתוכנית פרישה למעוניינים ולהרחיב בעזרה לאיכות הסביבה לנשארם.

מקובל לחשוב שיש יתרון לגודל ומתוך כך רבים מאתנו נכנסים היום לסחרחורת האיחוד. אני לכשעצמי איני בטוח ביתרונה הכלכלי של הרפת הגדולה, אבל קיים הבדל מהותי בין רפת שגדלה באופן טבעי לבין איחוד ושותפות מלאכותיים. בתנאים של ניידות אמיתית של ייצור החלב, היעיל יגדל לאט, בהדרגה ובהתמדה. זה שאינו יעיל ותוצע לו עזרה בפרישה, יפרוש. איחוד אדמיניסטרטיבי כרוך

מכון פרלל, 50+50 עמדות חליבה.

עמדות בכל צד – כתוצאה נגרמת פגיעה בייצור, כי תמיד ייפגע הייצור בקבוצות כל כך גדולות ולו רק בגלל ההיררכיה שבין הפרות וכללים בסיסיים של התנהגות בעלי-החיים. וראיתי בעיות קשות ביותר של איכות הסביבה ושמירה על איכות המרבץ של הפרה בריכוז כל

כך גדול של פרות במקום אחד.

יש תכונה לבני האדם לשחות עם הזרם ולנהות אחרי מה שנחשב למודרני ויש לחץ חברתי וקבוצתי. נראה לי, שלא כל הפתרונות מתאימים לכולם וטוב יהיה אם קברניטי הענף ידאגו לשמירה על "המעטפת", יאפשרו תנועה חופשית בתוך המעטפת, לכל אחד לפי בחירתו וללא מעצורים אדמיניסטרטיביים ויפנו את קרן ההשקעות לקרן הסבה וחילוץ לאלה העוזבים את הענף. לנותרים, נצליח לדלות מתוכנו מגוון של פתרונות שלא נמצאים בהכרח דוקא בהגדלת היחידות.

המחקר

היום-יום של תורים מזומנים שוטף ונוח. בעיות הממשק והבקרה יגדלו כי קשה לשלוט בפרטים בענף הגדול, בייחוד כשהאיש המצוי בשטח הוא השכיר אשר שכרו יהיה ברמת שכר המינימום ומעט הנוער שעוד בא היום לענף ירחק ממנו.

איני מומחה לסוציולוגיה וחיי קיבוץ, אבל נדמה לי שבצד השכיר הזול תגדל בקיבוץ שכבת המובטלים "שלא כדאי" להם לעבוד בשכר נמוך, מחד – אבל אין להם אלטנטיבה, מאידך.

ביקרתי ברפתות גדולות של 1,000 2,000, 4,000 פרות ויותר; ראיתי פרות קשורות באבוס ללא מים 3-4 שעות לאחר החליבה כי הצוות הרפואי לא הספיק להגיע. ראיתי תחמיצים מעופפים, כי לא ניתן יהיה לעבוד ביעילות עם כורה תחמיץ, ראיתי קבוצות גדולות של כ-400 כדי שניתן יהיה לעבוד ביעילות במכון המסתובב של 72 עמדות או בפךלל של 50